UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2015 *

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Ukrainan tilanteen johdosta toteutetut rajoittavat toimenpiteet — Varojen jäädyttäminen — Niiden henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luettelo, joihin varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen kohdistuu — Kantajan nimen sisällyttäminen luetteloon — Näyttö luetteloon merkitsemisen asianmukaisuudesta

Asiassa T-290/14,

Andriy Portnov, kotipaikka Kiova (Ukraina), edustajanaan asianajaja M. Cessieux,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään V. Piessevaux ja J.-P. Hix,

vastaajana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään D. Gauci ja T. Scharf,

väliintulijana,

jossa vaaditaan kumoamaan Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 208/2014 (EUVL L 66, s. 1) ja Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston päätös 2014/119/YUTP (EUVL L 66, s. 26) siltä osin kuin kantajan nimi on merkitty luetteloon sellaisista henkilöistä, yhteisöistä ja elimistä, joihin näitä rajoittavia toimenpiteitä sovelletaan,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Berardis (esittelevä tuomari) sekä tuomarit O. Czúcz ja A. Popescu,

kirjaaja: hallintovirkamies S. Bukšek Tomac,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.5.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja Andriy Portnov, joka on Ukrainan kansalainen, on toiminut Ukrainan hallinnossa useissa tehtävissä ja erityisesti Ukrainan presidentin neuvonantajana.

2 Euroopan unionin neuvosto antoi 5.3.2014 SEU 29 artiklan nojalla Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2014/119/YUTP (EUVL L 66, s. 26; jäljempänä riidanalainen päätös).

3 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäädytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.

2. Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan tai välillisesti asettaa liitteessä lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi.”

4 Kyseisiä rajoittavia toimenpiteitä koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään saman artiklan seuraavissa kohdissa.

5 Samana päivänä neuvosto antoi SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 208/2014 (EUVL L 66, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus).

6 Riidanalaisen päätöksen mukaisesti riidanalaisessa asetuksessa määrätään kyseisistä rajoittavista toimenpiteistä ja määritellään niitä koskevat yksityiskohtaiset säännöt pääasiassa samansisältöisesti kuin kyseisessä päätöksessä.

7 Riidanalaisessa päätöksessä ja riidanalaisessa asetuksessa tarkoitettujen henkilöiden nimet käyvät ilmi kyseisen päätöksen liitteessä ja kyseisen asetuksen liitteessä I olevasta luettelosta (jäljempänä luettelo), josta käyvät myös erityisesti ilmi perusteet heidän luetteloon merkitsemiselleen.

8 Kantajan nimi oli merkitty luetteloon, ja siihen oli liitetty tunnistustieto ”Ukrainan presidentin ent. neuvonantaja” ja seuraavat perusteet:

”Henkilöä koskevat rikosoikeudelliset menettelyt Ukrainassa sellaisten rikosten tutkimiseksi, jotka liittyvät Ukrainan valtion varojen kavaltamiseen ja kyseisten varojen siirtämiseen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle.”

9 Neuvosto julkaisi 6.3.2014 Euroopan unionin virallisessa lehdessä ilmoituksen henkilöille, joihin sovelletaan riidanalaisessa päätöksessä ja riidanalaisessa asetuksessa määrättyjä rajoittavia toimenpiteitä (EUVL C 66, s. 1).

10 Tämän ilmoituksen mukaan ”asianomaiset henkilöt voivat toimittaa neuvostolle pyynnön, että olisi harkittava uudelleen päätöstä sisällyttää heidät – – luetteloon, pyyntöä tukevine asiakirjoineen – –”. Ilmoituksessa asianomaisia henkilöitä pyydetään kiinnittämään huomiota myös ”siihen, että neuvoston päätökseen voi hakea muutosta – – unionin yleisessä tuomioistuimessa [SEUT] 275 artiklan toisessa kohdassa ja 263 artiklan neljännessä ja kuudennessa kohdassa määrättyjen edellytysten mukaisesti”.

11 Kantaja toimitti 17.4.2014 neuvostolle pyynnön harkita uudelleen hänen nimensä merkitsemistä luetteloon ja pyysi myös, että hänelle ilmoitetaan luetteloon merkitsemisen perusteet.

12 Neuvosto vahvisti, että pyyntöä tutkittiin, ja toimitti vastineen ja vastauksen liitteenä kantajaa koskevat asiakirjat eli Ukrainan valtakunnansyyttäjänviraston 3.3.2014 päivätyn kirjeen Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle (jäljempänä 3.3.2014 päivätty kirje) sekä muita, riidanalaisten toimien jälkeisiä todisteita.

13 Riidanalaista päätöstä ja riidanalaista asetusta muutettiin riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanosta 14.4.2014 annetulla neuvoston täytäntöönpanonpäätöksellä 2014/216/YUTP (EUVL L 111, s. 91) ja riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanosta 14.4.2014 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 381/2014 (EUVL L 111, s. 33). Täytäntöönpanopäätöksellä 2014/216 ja täytäntöönpanoasetuksella N:o 381/2014 ei kuitenkaan muutettu kantajan tilannetta.

14 Riidanalaista päätöstä muutettiin myös riidanalaisen päätöksen muuttamisesta 29.1.2015 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2015/143 (EUVL L 24, s. 16), joka tuli voimaan 1.2.2015. Kyseisten rajoittavien toimenpiteiden kohteeksi otettavien henkilöiden nimeämisen perusteiden osalta kyseisen päätöksen 1 artiklasta käy ilmi, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohta korvataan seuraavasti:

”1. Jäädytetään kaikki liitteessä luetelluille henkilöille, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sekä ihmisoikeuksien loukkaamisesta Ukrainassa vastuussa oleville henkilöille ja näitä henkilöitä lähellä oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit.

Tätä päätöstä sovellettaessa henkilöihin, joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä, sisältyvät henkilöt, joiden osalta Ukrainan viranomaiset tutkivat seuraavaa:

a) Ukrainan julkisten varojen tai julkisen omaisuuden väärinkäyttö tai osallisuus siihen; tai

b) julkisessa tehtävässä olevan henkilön aseman väärinkäyttö perusteettoman hyödyn tuottamiseksi henkilölle itselleen tai kolmannelle osapuolelle ja näin ollen vahingon aiheuttaminen Ukrainan julkisille varoille tai julkiselle omaisuudelle taikka osallisuus siihen.”

15 Riidanalaisen asetuksen muuttamisesta 29.1.2015 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2015/138 (EUVL L 24, s. 1) muutettiin riidanalaista asetusta päätöksen 2015/143 mukaisesti.

16 Riidanalaista päätöstä ja riidanalaista asetusta muutettiin myöhemmin riidanalaisen päätöksen muuttamisesta 5.3.2015 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2015/364 (EUVL L 62, s. 25) ja riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanosta 5.3.2015 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2015/357 (EUVL L 62, s. 1). Päätöksellä 2015/364 muutettiin riidanalaisen päätöksen 5 artiklaa jatkamalla rajoittavia toimenpiteitä 6.3.2016 tai 6.6.2015 asti tiettyjen sellaisten henkilöiden osalta, joiden nimet oli merkitty luetteloon. Täytäntöönpanoasetuksella 2015/357 korvattiin tämän vuoksi riidanalaisen asetuksen liite I.

17 Näiden muutosten jälkeen kantajan nimeä ei ole enää luettelossa.

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

18 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.4.2014 toimittamallaan kannekirjelmällä. Hän myös esitti 2.5.1991 tehdyn unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklan mukaista nopeutettua menettelyä koskevan hakemuksen.

19 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 4.6.2014 tekemällään päätöksellä nopeutettua menettelyä koskevan hakemuksen.

20 Neuvosto toimitti vastineensa 24.7.2014. Se myös esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajan ohjeiden 18 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti perustellun pyynnön, ettei vastineen tiettyjen liitteiden sisältöä lainattaisi asian asiakirjoissa, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua.

21 Euroopan komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.8.2014 toimittamallaan asiakirjalla saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen neuvoston vaatimuksia. Unionin yleisen tuomioistuimen yhdeksännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi tämän väliintulohakemuksen 11.9.2014 antamallaan määräyksellä. Komissio luopui unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 14.10.2014 jättämällään asiakirjalla väliintulokirjelmän antamisesta.

22 Kantaja toimitti vastauksensa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.9.2014 ja vastaaja 12.11.2014. Neuvosto myös esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajan ohjeiden 18 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti perustellun pyynnön, ettei sen vastauksen tiettyjen liitteiden sisältöä lainattaisi asian asiakirjoissa, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua.

23 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 2.5.1991 tehdyn työjärjestyksen 64 artiklan mukaisena prosessinjohtotoimena 31.3.2015 asianosaisia ja väliintulijaa lausumaan siitä, onko kantajalla edelleen oikeussuojan tarve sen jälkeen, kun hänen nimensä on poistettu niiden henkilöiden luettelosta, joihin on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä, ja siitä, mikäli oikeussuojan tarve on, minkä kanneperusteiden osalta oikeussuojan tarve on edelleen olemassa. Asianosaiset ja väliintulija vastasivat pyyntöön asetetussa määräajassa.

24 Asianosaisten suulliset lausumat ja unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 21.5.2015 pidetyssä istunnossa.

25 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen asetuksen häntä koskevilta osin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen häntä koskevilta osin

— velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Neuvosto, jota komissio tukee, vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— toteaa, että kanne on perusteeton

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut

— toissijaisesti toteaa, että riidanalaisen päätöksen vaikutukset pysytetään voimassa siihen asti, että riidanalaisen asetuksen osittainen kumoaminen tulee voimaan.

Oikeudellinen arviointi

Kysymys siitä, onko kantajalla edelleen oikeussuojan tarve

27 On muistutettava, että riidanalaisiin toimiin päätöksellä 2015/364 ja täytäntöönpanoasetuksella 2015/357 tehtyjen muutosten jälkeen kantajan nimeä ei enää ole luettelossa.

28 Vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen (edellä 23 kohta) neuvosto, jota komissio tukee, arvioi, ettei kantaja ole näyttänyt, että hänellä olisi edelleen oikeussuojan tarve.

29 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeudenkäynnin kohteen on kantajan oikeussuojan tarpeen tavoin oltava olemassa tuomioistuimen ratkaisun julistamiseen saakka sillä uhalla, että lausunnon antaminen asiassa raukeaa, ja tämä voimassa pysyminen edellyttää sitä, että kanne voi mahdollisesti tuottaa kantajalle jotakin hyötyä (ks. tuomio 7.6.2007, Wunenburger v. komissio, C-362/05 P, Kok., EU:C:2007:322, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Lisäksi on niin, että vaikkei riidanalaisen toimen lainvastaisuuden toteaminen voi sinänsä korjata aineellista vahinkoa tai yksityiselämän loukkausta, se voi kuitenkin palauttaa asianomaisen henkilön maineen tai olla tietynlainen korvaus hänelle lainvastaisuudesta aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä, mikä voi siten olla peruste hänen oikeussuojan tarpeensa jatkumiselle. Tältä osin se seikka, että kyseiset rajoittavat toimenpiteet on lopullisesti kumottu, ei estä oikeussuojan tarpeen jatkumista siltä osin kuin kyse on niiden toimien, joilla rajoittavista toimenpiteistä määrättiin, vaikutuksista niiden voimaantulon ja kumoamisen välisenä ajanjaksona (ks. vastaavasti tuomio 28.5.2013, Abdulrahim v. neuvosto ja komissio, C-239/12 P, Kok., EU:C:2013:331, 70–72 ja 82 kohta).

31 Tässä asiassa on todettava, kuten kantaja on huomauttanut unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin antamassaan vastauksessa ja istunnossa, että hän osallistui ja osallistuu edelleen politiikkaan Ukrainassa, mitä neuvosto ei ole kiistänyt. Näin ollen se, että hänen nimensä luetteloon merkitsemisen myötä hänet on julkisesti nimetty henkilöksi, joka on varojen kavallusta koskevan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena Ukrainassa, voi vahingoittaa erityisesti hänen mainettaan poliitikkona.

32 Näin ollen on todettava, että kantajan oikeussuojan tarve on edelleen olemassa siitä huolimatta, että riidanalaiset rajoittavat toimenpiteet on häntä koskevilta osin kumottu.

Asiakysymys

33 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi viiteen kanneperusteeseen. Ensimmäinen perustuu puolustautumisoikeuksien ja tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden loukkaukseen. Toinen kanneperuste koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä. Kolmas perustuu siihen, että riidanalaisessa päätöksessä ja riidanalaisessa asetuksessa vahvistettuja perusteita, joiden mukaan nimetään kyseisten rajoittavien toimenpiteiden kohteeksi otettavat henkilöt, ei ole noudatettu. Neljäs kanneperuste perustuu tosiseikkoja koskevaan virheeseen ja viides omaisuudensuojan loukkaukseen.

34 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että on tarkoituksenmukaista tutkia ensin kolmas kanneperuste.

35 Kolmannen kanneperusteen tueksi kantaja vetoaa pääasiassa siihen, että rajoittavia toimenpiteitä häneen kohdistettaessa ei ole noudatettu riidanalaisissa toimissa vahvistettuja perusteita, joiden mukaan näiden toimenpiteiden kohteeksi otettavat henkilöt nimetään. Kantaja väittää yhtäältä, ettei hänen ole näytetty olleen vastuussa julkisten varojen kavaltamisesta tai olleen sitä koskevan rikosoikeudellisen menettelyn tai tutkinnan kohteena, ja toisaalta, että kavallettujen varojen siirtäminen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle on kyseisissä toimissa mainitusta rikoksesta eli varojen kavaltamisesta erillinen rikos.

36 Näillä perusteluillaan kantaja kiistää sen, että hänen nimensä merkitseminen luetteloon olisi ollut perusteltua.

37 Neuvosto väittää yhtäältä, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklaa ei voida tulkita siten, että siinä tarkoitetaan ainoastaan henkilöitä, joiden on tuomioistuimen päätöksellä näytetty syyllistyneen julkisten varojen väärinkäyttöön, ja toisaalta, että kavallettujen julkisten varojen siirtäminen Ukrainan ulkopuolelle voi sisältyä itse kavallukseen.

38 On muistutettava, että vaikka neuvostolla on laaja harkintavalta rajoittavien toimenpiteiden käyttöön ottamisessa huomioon otettavien yleisten perusteiden osalta, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää, että valvoessaan niiden perusteiden laillisuutta, joihin perustuu päätös merkitä tietyn henkilön nimi rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloon tai säilyttää se siellä, unionin tuomioistuimet varmistuvat siitä, että tällainen päätös, joka koskee kyseistä henkilöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan kyseisen päätöksen taustalla olevassa perusteiden tiivistelmässä, jottei tuomioistuinvalvonta rajoittuisi esitettyjen perusteiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, riittävän tarkkaa ja konkreettista näyttöä (ks. tuomio 21.4.2015, Anbouba v. neuvosto, C-605/13 P, Kok., EU:C:2015:248, 41–45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Tässä asiassa riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdassa asetetussa perusteessa säädetään, että rajoittavia toimenpiteitä kohdistetaan ”henkilöi[hin], joiden on todettu olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä”.

40 Kantajan nimi on merkitty luetteloon sillä perusteella, että hän oli ”henkil[ö, jota] koskevat rikosoikeudelliset menettelyt Ukrainassa sellaisten rikosten tutkimiseksi, jotka liittyvät Ukrainan valtion varojen kavaltamiseen ja kyseisten varojen siirtämiseen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle”. Tästä käy ilmi neuvoston katsoneen, että kantaja oli vähintäänkin sellaisen tutkimuksen tai alustavan tutkinnan kohteena, joka ei ollut (tai ei ollut vielä) johtanut viralliseen syytteeseen asettamiseen.

41 Kantajan luetteloon merkitsemisen perusteen tueksi neuvosto vetoaa 3.3.2014 päivättyyn kirjeeseen, jonka mukaan ”Ukrainan lainvalvontaviranomaiset ovat aloittaneet tietyn määrän rikosoikeudellisia menettelyjä [sellaisten] entisten korkeiden virkamiesten tekemien rikosten tutkimiseksi”, joihin kantaja kuuluu. Kirjeessä tarkennetaan myöhemmin hyvin yleisesti, että kyseisessä tutkinnassa ”on voitu todeta merkittävien summien suuruinen julkisten varojen kavallus ja myöhempi siirtäminen laittomasti Ukrainan ulkopuolelle”.

42 Kun tarkastellaan tätä asiaa koskevia asiakirjoja, 3.3.2014 päivätty kirje on neuvoston tässä oikeusasteessa toimittamista todisteita ainoa, joka on riidanalaista päätöstä ja riidanalaista asetusta aikaisempi. Näin ollen näiden toimien laillisuutta on arvioitava ainoastaan tämän yhden todisteen valossa.

43 On näin ollen varmistettava, onko 3.3.2014 päivätty kirje riittävä todiste sen päätelmän tueksi, että kantajan on riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti todettu ”olevan vastuussa Ukrainan valtionvarojen väärinkäytöstä”.

44 Vaikka 3.3.2014 päivätty kirje on peräisin kolmannen maan korkealta lainkäyttöviranomaiselta eli Ukrainan valtakunnansyyttäjänvirastosta, kuten neuvosto korostaa, kyseinen kirje sisältää ainoastaan yleisen väitteen, jonka mukaan kantaja, samoin kuin jotkut muut entiset korkea-arvoiset virkamiehet, oli sellaisen tutkinnan kohteena, joka koskee tarkemmin määrittelemätöntä julkisten varojen kavaltamista ja näiden varojen siirtämistä laittomasti ulkomaille. Kirjeessä ei tarkenneta millään tavoin näitä tosiseikkoja eikä sitä, millä tavoin kantaja olisi vastuussa niistä.

45 Lisäksi neuvoston unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämistä väitteistä, joiden mukaan kantajaa koskevan tutkinnan aloittaminen välttämättä perustui tietoihin, jotka oli saatu ennen tutkinnan aloittamista tehdyissä, tarkemmin määrittelemättömissä tutkimuksissa, on todettava, että nämä väitteet

ovat ainoastaan oletuksia. Tältä osin on muistutettava, että rajoittavien toimenpiteiden määräämistä koskevaa SEU 29 artiklan mukaista päätöstä ei anneta asianomaisen kolmannen maan viranomaisten pyynnöstä, vaan se on itsenäinen toimenpide, joka annetaan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Juuri unionin toimivaltaisen viranomaisen asiana on osoittaa, mikäli asia riitautetaan, että kyseessä olevaa henkilöä vastaan esitetyt perusteet ovat perusteltuja; viimeksi mainitun asiana ei ole esittää negatiivista näyttöä siitä, etteivät kyseiset perusteet ole perusteltuja (tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, Kok., EU:C:2013:518, 120 ja 121 kohta ja tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, Kok., EU:C:2013:775, 65 ja 66 kohta).

46 Kuten neuvosto huomauttaa, unionin yleinen tuomioistuin on toki rajoittavien toimenpiteiden soveltamisen osalta lausunut, että sen toteaminen, että henkilö on vastuussa rikoksesta, ei välttämättä edellytä sitä, että hänet on tuomittu tällaisesta rikoksesta (ks. vastaavasti tuomio 5.3.2015, Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, Kok., EU:C:2015:147, 72 kohta ja tuomio 27.2.2014, Ezz ym. v. neuvosto, T-256/11, Kok., EU:T:2014:93, 57–61 kohta).

47 Edellä 46 kohdassa mainitun oikeuskäytännön taustalla olleissa asioissa kyseisen kolmannen maan virallinen syyttäjä oli kuitenkin vähintään antanut kaikkien kantajien osalta määräyksen, jolla pyrittiin jäädyttämään heidän varansa ja jonka rikostuomioistuin oli hyväksynyt (edellä 46 kohdassa mainittu tuomio Ezz ym. v. neuvosto, EU:T:2014:93, 132 kohta). Tästä syystä rajoittavien toimenpiteiden soveltaminen näiden asioiden kantajiin perustui konkreettisiin tosiseikkoihin, jotka neuvostolla oli tiedossaan.

48 Tässä asiassa on yhtäältä todettava, että neuvostolla ei ollut tietoa niistä seikoista tai niistä menettelyistä, joista Ukrainan viranomaiset nimenomaisesti syyttivät kantajaa, ja toisaalta, että vaikka 3.3.2014 päivättyä kirjettä, johon neuvosto vetoaa, ei tarkasteltaisi erillään vaan siinä asiayhteydessä, johon se liittyy, kyseinen kirje ei muodosta edellä 38 kohdassa tarkoitetun oikeuskäytännön mukaista riittävän vankkaa tosiseikastoa, jonka nojalla kantajan nimi voitaisiin merkitä luetteloon sillä perusteella, että hänen on todettu ”olevan vastuussa” julkisten varojen väärinkäytöstä.

49 Neuvoston toimittamat lisätodisteet, jotka ovat riidanalaisia toimia myöhempiä, osoittavat lisäksi, että kantaja oli sellaisen alustavan tutkinnan kohteena, joka oli kirjattu näiden toimien antamisen jälkeen eli niiden julkaisupäivänä. Näin ollen asiassa ei ole näytetty edes sitä, että riidanalaisten toimien antamishetkellä kantaja olisi ollut varsinaisen ”rikosoikeudellisen menettelyn” kohteena, vaikka kyse olisikin ollut vain alustavasta tutkinnasta. Kantaja nimi on siten merkitty luetteloon virheellisesti ”henkilö[nä, jota] koskevat rikosoikeudelliset menettelyt”. Neuvosto ei myöskään kyennyt perustelemaan, miksi rajoittavat toimenpiteet kumottiin kantajaa koskevilta osin, kun siltä kysyttiin tästä istunnossa.

50 Kaiken edellä esitetyn perusteella kantajan nimeä luetteloon merkittäessä ei ole noudatettu riidanalaisella päätöksellä vahvistettuja perusteita, joiden mukaan kyseisten rajoittavien toimenpiteiden kohteeksi otettavat henkilöt nimetään.

51 Näin ollen kolmas kanneperuste on hyväksyttävä, joten riidanalainen päätös on kumottava kantajaa koskevilta osin.

52 Samasta syystä riidanalainen asetus on kumottava kantajaa koskevilta osin.

53 Koska kolmas kanneperuste on perusteltu, kanne on hyväksyttävä eikä muista kanneperusteista ole tarpeen lausua.

54 Koska lisäksi päätöksen 2015/364 ja täytäntöönpanoasetuksen 2015/357 seurauksena kantajan nimeä ei enää ole niiden henkilöiden luettelossa, joihin on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä, riidanalaisen päätöksen vaikutusten pysyttämisestä kantajaa koskevilta osin ei ole tarpeen lausua.

Oikeudenkäyntikulut

55 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

56 Koska neuvosto on hävinnyt asian ja kantaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, neuvosto on velvoitettava korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

57 Lisäksi kyseisen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoita, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Komissio vastaa siten omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston päätös 2014/119/YUTP ja Ukrainan tilanteen johdosta tiettyihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä 5.3.2014 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 208/2014 kumotaan Andriy Portnovia koskevilta osin.

2) Euroopan unionin neuvosto vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Andriy Portnovin oikeudenkäyntikulut.

3) Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Berardis Czúcz Popescu

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä lokakuuta 2015.

Allekirjoitukset